

Utdanningsmelding 2010
Det psykologiske fakultet

I. Generell omtale av studietilbudet ved fakultetet

(Mal: Det bes om at det gis en vurdering av det samlede program- og fagtilbudet, inkludert videreutdanning. Det ønskes videre en oppsummering av fakultetets arbeid med tilbudet av studieprogrammer, med vekt på samlet vurdering av områder som har hatt eller skal gis særlig prioritet. Forslag til endringer i studieprogramporteføljen¹ for 2012 må også omtales, sammen med eventuelle planlagte tverrfaglige satsninger og nasjonale og internasjonale fellesgrader.)

Det psykologiske fakultetet er et breddefakultet og vurderer dette som en faglig styrke. Fakultetet favner om flere helserelaterte studieprogram samtidig som fakultetet også tilbyr pedagogiske, samfunnsfaglige, og naturvitenskapelig orienterte emner og programmer. Fakultetet tilbyr fire bachelorutdanninger (arbeids- og organisasjonspsykologi, folkehelse og helsefremmende arbeid, generell psykologi og pedagogikk) samt årsstudiet i psykologi. Til bachelorutdanningene tas det opp 40 studenter per år per program, til årsstudiet i psykologi er opptaksrammen 500 i året. Videre tilbyr fakultetet profesjonsstudium i psykologi (årlig opptak: 82), 7 masterprogram (arbeids- og organisasjonspsykologi, barnevern, gender and development, health promotion, helsefremmede arbeid og helsepsykologi, logopedi og pedagogikk - inkl. ikt-basert master, til sammen gjennomsnittlig opptak 80 pr. år). Fakultetet tilbyr også ettårig PPU (opptak 180 pr. år). I tillegg til fakultetets egne studieprogram forvalter vi også to andre områder: i) praksis og oppfølging av nasjonal rammeplan for alle studieretninger på lærerutdanningene, og ii) gi pedagogisk opplæring til alle nyansatte i vitenskapelige stillinger samt tilbud om etter- og videreutdanning innen universitetspedagogikk. Fakultetet har også et særpreg gjennom sin praksisnærhet. Dette gjelder lærerutdanningene (PPU), psykologstudiet, master i logopedi og til dels master i arbeids- og organisasjonspsykologi.

Et utvalg nedsatt av fakultetsstyret la våren 2010 fram et forslag om forenkling av bachelor-tilbudet. I løpet av inneværende år vil fakultetet ta stilling til forslaget fra komiteen. Fakultetet planlegger ikke større endringer i tilbudet av studieprogrammer. Fakultetet har iverksatt en rekke aktiviteter for å videreutvikle studie programmene faglig sett, det står omtalt lenger nede (se del III).

Fakultetet drøftet i studieåret 2009-2010 inngående om opptaket til profesjonsstudiet i psykologi skulle fortsette som nå (basert på karakterer på et årsstudium i psykologi) eller basert på karakterer fra videregående opplæring (Samordna opptak). Fakultetsstyret besluttet å videreføre dagens opptaksordning. Ved UiO gikk man over til Samordna opptak i 2007, NTNU innfører dette i 2011 og UIT arbeider med sikte på opptak via SO i 2012. Ved Universitetet i Agder har styret lagt frem planer om å etablere nytt 6 årig integrert psykologstudium fra høsten 2012 forutsatt basisfinansiering fra KD. Denne utviklingen kan innebære at UIB fra høsten 2012 vil være eneste universitet med opptak via årsenheten i psykologi. Opptaksarbeidet skjer lokalt to ganger i året, og en større søknadsmasse vil medføre et betydelig administrativt merarbeid, samt vesentlig større konkurranse om de 82 studie plassene ved UiB. Fakultetet vil følge utviklingen fremover.

II. Kvalitativ omtale av studie- og studentstatistikk

---

¹ Se *Kvalitetsikringshandboka* for informasjon som må medfølge eventuelle forslag til oppretting/ nedlegging av studietilbud.

Emner

Oversikten over emner ved fakultetet viser en stabilisering av det totale antall emner det ble gitt undervisning i våren og høsten 2010.² Når det gjelder antall emner det ble gitt undervisning i på engelsk viser tabellen en tredobling i antall emner. Dette skyldes bedret datakvalitet i FS heller enn en reell økning i antall emner, noe som også ble kommentert i utdanningsmeldingen for 2009.

Det forventes at det totale antall emner vil øke i 2011. Økningen vil for det første slå inn på PhD-nivå da flere emner på doktorgradsnivå skal registreres i FS i løpet av 2011. I tillegg vil innføring av ny studieplan på profesjonsstudiet i psykologi føre til en økning i totalt antall emner, selv om økning i antall emner det gis undervisning i her vil komme gradvis. Det etableres i tillegg to nye emner i forbindelse med innføring av etfagsmodell i praktisk- pedagogisk utdanning (PPU). De nye emnene kommer innen helsepsykologi/ helsefremmende arbeid. Institutt for samfunnspsykologi signaliserer videre at de vurderer å legge ned emnene PSYK140 Åtferd, helse og ernæring samt emna PSYK240/241Miljø og risikopersepsjon.

Studieprogram

Antallet studieprogram som tilbys ved fakultetet er så å si det samme som tidligere. Fakultetet tilbyr 16 studieprogrammer. Siden utdanningsmeldingen for 2009 har det kommet et nytt masterprogram, Masterprogrammet i læring og undervisning ved Institutt for pedagogikk, som følge av samarbeid med Høgskolen i Sogndal. Ellers har det blitt en reduksjon fra tre til to aktive studieprogrammer på doktorgradsnivå, ph.d-programmet og dr.philos-programmet. Utover dette er det endringer på etter- og videreutdanningsprogrammene som er tilknyttet fakultetet, der det som følge av en opprydning i strukturen rundt etter- og videreutdanning er lagt ned noen program³ mens andre er blitt opprettet⁴.

Når det gjelder studieprogram som tilbys på engelsk, er det ingen endringer i antall program. Endringen i tabellen fra tre i 2009 til to studieprogram i 2010 skyldes en feilregistrering i FS som har blitt rettet opp.

Opptak

Opptak gjennom Samordna opptak

For opptak til grunnstudier (årsstudium og bachelorprogrammene) viser oversikten en gjennomsnittlig økning i antall primærsøkere, fra 1365 søkere i 2009 til 1595 i 2010. Antall primærsøkere per studieplass har totalt økt fra 2,1 i 2009 til 2,4 i 2010. Bachelorprogrammet i generell psykologi har flest primærsøkere (221 totalt) med 5,53 søkere per studieplass, mens bachelorprogrammet i folkehelse og helsefremmende arbeid har færrest søkere med 0,85 søkere per studieplass. Årsstudiet i psykologi har 2,1 søkere per studieplass, og det totale antall primærsøkere til dette programmet har økt fra 913 i 2009 til 1055 i 2010.

---

² Tabellen viser antall emner det ble gitt *undervisning* i våren og høsten 2010, ikke det totale antall aktive emner ved fakultetet. Endringer i antall emner vil derfor i tillegg til å være en reell økning eller nedgang i antall aktive emner ved fakultetet, også være et utslag av at det ikke gis undervisning i samtlige emner ved fakultetet hvert år. Dette gjelder spesielt for masterprogrammene ved fakultetet.

³ (Studieretter på SEVU: AVTPS-FSS: Forsvarets studiesenter – psykologi, AVTPS-FU Avtale psykologi: Folkeuniversitetet, VIDPSLG10 Videreutdanning: psyk.fak.(lavere grad), VIDBARNMIL Videreutdanning i miljøterapi.

⁴ VID-PSOPL Videreutdanning – operativ ledelse, VID-PSLED Videreutdanning – ledelse og psykologi, VID-PSAOP Videreutdanning – arbeids- og organisasjonspsykologi, VID-PSSLED Videreutdanning – ledelse i skolen, VID-PSMENT Videreutdanning – mentor og veiledning, VID-PSADF Videreutdanning – atferdsterapi, VID-PSBARN Videreutdanning – barnevern, miljøterapi.

Det psykologiske fakultet har gjennomsnittlig minst to primærseekere for hver studieplass, og dette ligger innenfor måltallet som er signalisert av universitetsstyret. Det er en kontinuerlig målsetting å fylle opp antall utlyste studieplasser. Fakultetet har derfor overbooket med ca. 20 prosent. Tallene viser at "møtt per studieplass" ligger på 0,96 når vi ser hele fakultetet under ett.

Målet for 2011 er at fakultetet fortsatt skal ha minst to primærseekere per studieplass. Vi vil derfor fortsette praksisen med å overbooke ved opptak for å sikre at vi fyller alle studieplassene.

Lokale opptak

Det er opptak til masterprogrammene annet hvert år med unntak av masterprogrammet i logopedi som har opptak hvert år. Høsten 2010 var det, i tillegg til masterprogrammet i logopedi (101 primærseekere), opptak til masterprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi (58 primærseekere) og Master of Philosophy in Health Promotion (146 primærseekere). Totalt antall primærseekere til våre masterprogram med start høsten 2010 var 305.

Fakultetet har ca. 20 studieplasser per studieprogram. Ved høstens opptak 2010 var det 5,08 primærseekere per studieplass til fakultetets masterprogram samlet sett. Master of Philosophy in Health Promotion hadde flest seekere med 7,3 seekere per studieplass, mens masterprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi hadde færrest seekere med 2,9 seekere per studieplass.

Opptaket til profesjonsstudiet i psykologi skjer på bakgrunn av karakterene fra årsstudium i psykologi. Dette opptaket er to ganger i året. Det tas opp 41 studenter ved hvert opptak, totalt 82 studenter i året. For 2010 var det totalt 540 seekere ved de to opptakene. Dette innebærer et snitt på 6,59 seekere per studieplass for 2010.

Det var totalt 388 seekere til de to opptakene til ettårig praktisk-pedagogisk utdanning i 2010. Dette innebærer en økning i forhold til 2009, da det var totalt 327 seekere. Likevel ser man at av de som ble tatt opp i 2009 og 2010 møtte flere studenter 2009 (258) enn i 2010 (210).

Registrerte studenter

Tallene for registrerte studenter viser noe variasjon fra 2008 til 2010, men høstsemesteret 2010 hadde fakultetet 137,7 færre registrerte egenfinansierte studenter enn i 2009. Til tross for at vi har hatt en nedgang i antall studenter fra 2009 til 2010 holder tallene seg noenlunde like over de siste årene med hensyn til antall årsheter, ferdige kandidater og studiepoeng per student. Det psykologiske fakultet ser positivt på at våre studenter holder en jevn og god studieprogresjon.

Gjennomføring i henhold til utdanningsplan

Dette gjelder hvorvidt studentene tar emner i den rekkefølgen som er oppsatt i den enkelte utdanningsplan. Den totale gjennomføringsprosenten i forhold til planlagte versus gjennomførte studiepoeng var ved fakultet i 2010 på 82,7 %. Dette er en liten økning fra 2009 og 2008 da den var på henholdsvis 81 og 78,1 %.

Generelt ser man at prosenten for gjennomføring i henhold til utdanningsplan er vesentlig høyere for masterprogrammene og profesjonsstudiet i psykologi enn for bachelorprogrammene. En av årsakene til dette kan være at studentene på masterprogrammene og profesjonsstudiet følger et mer fastlagt studieløp, mens studenter på bachelorprogram

har større valgfrihet og derfor har anledning til å gjøre mer endringer underveis i sitt studieløp. Når noen ikke gjør følger planlagt rekkefølge, dvs. under 100%, kan noe skyldes frafall, men like mye at de for eksempel tar frie studiepoeng tidligere i studieløpet enn det som er angitt i utdanningsplanen eller at de får utveking og bytter ut emner.

Av samtlige studieprogram ved fakultet er det årsstudium i psykologi som har den laveste gjennomføringen på 67,7 % i 2010, selv om denne likevel har økt fra 65,5 % i 2009 og 61,1 % i 2008.

Studiepoeng per student

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon for 2010 per student ved fakultet er 44,8. Fakultetet når dermed målkravet for 2010, som var på 43 studiepoeng per student. I forhold til tidligere år var tallene 46,4 studiepoeng per student i 2009, 44,4 studiepoeng per student i 2008 og 42,9 i 2007.

I forhold til gjennomsnittstallet på 44,8 studiepoeng per student, ser man at studenter på årsstudium ligger godt under dette tallet med 36,4 studiepoeng per student mens profesjonsstudiet i psykologi representerer det andre ytterpunktet med 59,2 studiepoeng per student. En av årsakene til den lave studiepoengproduksjonen på årsstudiet skyldes gjentak på eksamen for å forbedre karakterene for å søke videre opptak til femårig psykologstudium, noe som innebærer at det ikke produseres nye studiepoeng. Av de 588 som takket ja til studieplass på årsstudium ved opptaket høsten 2010, var det 192 personer som tidligere hadde vært registrert som studenter ved UiB. En del av disse hadde vært registrert på andre studieprogram ved UiB tidligere, men 129 av de 588 hadde vært opptatt til årsstudium i psykologi ved tidligere opptak. Ca. en fjerdepart av studieplassene ved årsstudiet fylles dermed opp av studenter som ikke genererer studiepoeng/resultatmidler til fakultetet.

Måltallet for 2011 er det samme som for 2010, det vil si 43 studiepoeng per student.

Ferdige kandidater

Fakultetet har totalt sett hatt en liten nedgang i antall ferdige kandidater fra 329 ferdige kandidater i 2009 til 307 kandidater i 2010.

Mens tallene har økt noe på bachelorprogrammene, er det en liten nedgang på masterprogrammene. Kandidatproduksjonen på masterprogrammene varierer fra år til år siden flestparten av våre masterprogram har opptak annet hvert år. I tillegg er ett av våre masterprogram deltidsstudium der studentene har kontraktsfestet 50% progresjon.

Når det gjelder ferdige kandidater på profesjonsstudiet i psykologi, så har dette ligget høyt og jevnt (godt over 90%). Opptaksrammen er på 82 studenter i året, og om vi tar høyde for forventet naturlig variasjon i form av permisjoner, sykdom og frafall, så er tallet på uteksaminerte studenter i tråd med dette.

I 2010 er det rapportert 92 ferdige kandidater på ettårig praktisk-pedagogisk utdanning.⁵ Dette innebærer en nedgang i forhold til 117 antall ferdige kandidater i 2009, men samsvarer med tallet på 90 ferdige kandidater i 2008. Vi har de siste årene hatt en nedgang i søkere til det ettårige påbyggingstudiet for PPU. Dette kan muligens forklares med at studieprogrammet ikke har hatt et stabilt og forutsigbart fagtilbud innen sentrale undervisningsfag som

---

⁵ Kandidater med denne kvalifikasjonen innbefatter studenter fra studieprogrammene PRAPED, PPU-MUS og PRMUS2.

språk, religion, historie fra år til år. Det psykologiske fakultet har imidlertid ikke myndighet over fag og dimensjonering av studieplasser på studieprogrammet (til tross for at vi er studieplanansvarlige), og det er derfor vanskelig for fakultetet å sette inn tiltak som sikrer at vi når måltallet på 180 kandidater i året. Lærerutdanningen ved Universitetet i Bergen forsøker likevel en prøveordning med opptak til kun ett didaktikkfag på det ettårige påbyggingsstudiet (i stedet for to som studieplanen tilsier). Dette er ordninger som allerede er etablert ved tilsvarende utdanningstilbud ved UiO og NTNU. Foreløpig tilbyr UiB ettfagsmodell innen matematikk og Det psykologiske fakultet vurderer å tilby tilsvarende i helsefremmende arbeid og i helsepsykologi. Dette er tiltak som vurderes rettes mot fag som nylig er blitt programfag i den videregående skole og som vurderes for å motvirke synkende søkerstudenttall på PPU. Samtidig er det viktig å understreke at selv om søkertallene på ettårig PPU har vist en nedgående kurve de siste årene, vil søkertallene påvirkes av blant annet arbeidsmarked og fagtilbudet innen didaktikk.

Utvexlingsstudenter

Tabellen viser at det fremdeles er slik at det er studentene ved profesjonsstudiet i psykologi som særlig reiser ut. Av totalt 54 utreisende går 37 på profesjonsstudiet. Totalt antall inn- og utreisende i 2010 er 98. Dette innbærer ingen endring i forhold til 2009, da tallet også var 98. Fakultetet når dermed heller ikke måltallet på 105 i 2010.

Det er imidlertid verdt å merke seg at fakultetet ved Institutt for klinisk psykologi har en relativt omfattende utveksling med fagmiljøer i Cape Town og Durban (Sør-Afrika) der fakultetet hvert semester har 2-4 studenter i ekstern klinisk praksis som del av psykologutdanningen (16 uker pr. student). Dette regnes ikke med under utveksling i det som rapporteres via FS.

Måltallet for 2011 er det samme som for 2010. Fakultetet må derfor fortsette det målrettede arbeidet med å etablere utvekslingsavtaler og utvekslingsmulighetene på de ulike studieprogrammene for å nå målet om 105 inn- og utreisende studenter. Fakultetet har startet et langsiktig arbeid med å kunne tilby emner på til sammen minimum 60 studiepoeng med undervisning på engelsk til innreisende studenter på bachelornivå. I tillegg har vi inngått en rekke bilaterale avtaler med universiteter der vi har forskningssamarbeid og der våre studenter ønsker å reise. Særlig de Erasmusavtalene som er inngått i Storbritannia forventes å gi uttelling innen utveksling.

Karakterfordeling

Hvis man ser fakultetet under ett, er karakterfordelingen noenlunde lik for 2009 og 2010, mens det er en liten endring i karakterfordelingen fra 2008 til 2009/2010 for den graderte skalaen A-F. Hvis man sammenligner tallene for 2008 med tallene for 2009 og 2010, ser man at mens prosentandelen på karakterene A og B har gått noe fram, har den gått litt tilbake på karakterene E og F. Tilsvarende endring ses på karakterskalaen Bestått/ikke bestått, om enn ikke i så stor grad som for den graderte karakterskalaen.

Hvis man ser på fordelingen ut i fra studieprogram, ser man at det generelt gis flere A'er og B'er på masterprogrammene enn på bachelorprogrammene og årsstudiet i psykologi. På seks av våre masterprogram var det i 2010 ingen studenter som fikk karakteren E eller F. Prosentandelen av antall A'er som gis på masterprogrammene går fra 11,11 % på det programmet med færrest A'er til 52,56 % på det programmet med flest A'er.

Frafall

Fakultetet har totalt et frafall på sine studieprogram på 26%⁶. Frafallet på bachelorprogrammene (gjennomsnittet er på 43%) er større enn på masterprogrammene (gjennomsnittet er på 20% hvis man ser bort i fra det utgåtte masterprogrammet master i logopedi hvor vi stoppet inntaket i 2006 og siste student gikk ut i for kort tid siden). Selv om frafallsprosenten på masterprogrammene også varierer fra program til program. Profesjonsstudiet i psykologi har minst frafall med kun 4,3%.

Videre er studentene på masterstudiene og profesjonsstudiet mer erfarne studenter som har truffet mer kvalifiserte valgt mht. egen utdanning.

III. Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer og prioriteringer

Dimensjonering, herunder arbeidet med kostnadsberegninger

Fakultetet har hatt en økende oppmerksomhet mot dimensjonering. Flere av fagmiljøene som tilbyr masterprogrammer som starter hvert annet år, har pekt på problemet med at interesserte bachelorstudenter fortsetter på masterstudier ved andre læresteder. Fakultetet har i dag ikke kapasitet til å ta opp de studentene i syklus 2 (master) som vi selv har kvalifisert gjennom syklus 1 (bachelor). Fakultetet trenger derfor en økning av fullfinansierte studieplasser på mastergrad. Dette er særlig aktuelt for masterprogrammet i arbeids- og organisasjonspsykologi og pedagogikk. Siden vi har høyt søkertall på bachelorprogrammene, drøfter vi også om det er aktuelt å foreta en forsiktig utvidelse av opptaksrammene på bachelorprogrammene og en tilsvarende reduksjon på årsstudium i psykologi.

Fakultetet har startet en langsiktig opprydding mht. arbeidsdeling og kostnadsberegninger. Det er flere sammenfallende forhold som ligger bak dette: brevet fra UiB-ledelsen om at man ikke kan avlønne egne ansatte til undervisningsaktiviteter, vårt eget regnskaps- og budsjettarbeid, samt UiBs ønske om større vekt på kostnadsberegninger av studiene (jf. dimensjoneringdiskusjonene høst 2010). Dessuten har fakultetet lenge arbeidet for å endre finansieringskategori for studentene som tar masterprogrammet i logopedi til en kategori som gir mer uttelling pr. student. Arbeidet med kostnadsberegning vil videreføres i 2011 blant annet ved å videreutvikle rutine for god arbeidsdeling i undervisningsdelen av stillingene, herunder instituttens bruk av et undervisningsregnskapet som et verktøy.

Lektorutdanningene (HF, MN, SV, PS)

Rapporten om gjennomstrømning på integrert lektor- og adjunktutdanning pekte på forhold ved flere fakultet, også vårt: blant annet forhold ved praksisavviklingen av studiet og innholdsmessig relevans i praksis. De aktuelle fagmiljøene er i ferd med å konkretisere endringsforslag som imøtekommer det som rapporten etterlyser.

---

⁶ Frafallstallene bygger på 2010 høst som talletidspunkt. I tabellen over frafall har man sett på alle kull som er tatt opp mellom 2004 og 2010 og sjekket om studenten var semesterregistrert høsten 2010, om studenten hadde oppnådd en grad innen høsten 2010 og om studenten var ute i permisjon høsten 2010. Dersom minst et av disse kravene er oppfylt, regnes ikke studentene som frafalt. Dersom ingen av kravene er oppfylt regnes studenten som frafalt. I tillegg har man ved utarbeidelsen av statistikk materialet valgt å følge studenten på den sist tildelte studieretten de har. Det vil si at dersom en student for eksempel ble tatt opp på masterprogrammet i logopedi i 2006, og deretter startet på et studieprogram ved et annet fakultet, så regnes denne studenten som opptatt på studieprogrammet ved det andre fakultet, og vedkommende inngår derfor ikke i statistikk materialet for masterprogrammet i logopedi. I frafallstallene for de enkelte studieprogram ved fakultetet vises derfor ikke studenter som har fått opptak til andre studieprogram ved UiB som frafalte på fakultetets programmer.

Lavere grad: Bachelorutdanningen – studiegjennomføring, profil og kompetanse.

Fakultetets fire bachelorprogrammer er under diskusjon (se over). Gjennomføringen i hht planlagt rekkefølge varierer noe mellom programmene, men er gjennomgående tilfredsstillende. Vi registrer at den positive tendensen fra 2009 forsetter i 2010, både i forhold til antall søkere og studiepoengsproduksjon.

Utarbeidelse av læringsutbyttebeskrivelser i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Fakultetet er i rute, flere og flere studieprogrammer er nå formulert etter malen fra det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Som en siste kvalitetssikring planlegger vi en samlet gjennomgang av alle programmer i løpet av året.

Fakultetets vurdering av læringsmiljøet; fysiske rammevilkår, akademisk og/ eller sosial integrering, studentmedvirkning. Har det vært gjennomført, eller planlegges det gjennomført tiltak for bedret faglig/sosial integrasjon? Spesielle utfordringer i undervisningslokaler og -utstyr?

Fakultetet har ikke lenger fullt adekvate undervisningslokaler verken med henblikk på størrelse, antall rom eller utstyr fordi studenttallet har økt på flere av våre studieprogrammer. I 2009 fikk vi nye studieplasser på logopedi, lærerutdanning og på psykologprogrammet. Dette utløser et behov for å oppgradere lokaler vi har, samt få nye undervisningslokaler inklusiv spesialrom for klinisk arbeid og spesialrom for eksperimentelle studier. Vi har særlige utfordringer knyttet til stort studenttall på årsstudiet i psykologi. Studiet har en opptaksramme på 500 studenter, i praksis er studenttallet høyere da de aktuelle emnene også inngår i bachelorprogrammene ved fakultetet og samtidig er åpne for andre studenter ved UiB. Vi vil igjen understreke behovet fakultetet har for et forelesningslokale for store studentgrupper for å slippe dublering av forelesninger.

Studentarbeidsplasser: Fakultetet har svært varierende studentarbeidsplasser. Mens master- og psykologstudenter er til dels dekket, er behovet for studentarbeidsplasser på årsenheten og bachelorprogrammene svært lite imøtekommet. Dette er ikke noe fakultetet kan løse alene fordi det berører bygningsforhold m.m., men fakultetet har oppmerksomhet mot problemet og imøteser planarbeidet som UiB sentralt har igangsatt når det gjelder studentarbeidsplasser. Det arbeides med tilrettelegging for lesesalsplasser i Christiesgt.13 for de masterprogrammene som har sine fagmiljøer der, mens det for Christiesgt. 12 sin del diskuteres om det er mulig å etablere plasser for laveregrads studenter i forbindelse med Studentsamskipnaden sine lokaler ved siden av (i dag treningssenter). Generelt sett er det et mål å ha studentarbeidsplasser for alle fagnivåene nær fagmiljøene, inklusive vrimeleareal og møteplasser for studenter. Pr. i dag har studentene ved Det psykologiske fakultet kummerlige samlingssteder.

Studentmedvirkningen ellers er tilfredsstillende. SU har utviklet gode rutiner for rekruttering og oppfølging av studenter som deltar i råd og utvalg. For å fremme dialog arrangerer fakultetet ca. 1 gang i måneden en uformell frokost sammen med alle studentrepresentantene i råd og utvalg der visedekan og seksjonssjef deltar og noen ganger også andre fra fakultetsledelsen.

Frafall og studiegjennomføring.

Allerede i 2005 startet fakultetet arbeid med å motvirke frafall og øke studiegjennomføring. Årsstudiet i psykologi har jevnlig foretatt undersøkelser blant studentene om arbeidsvaner, motivasjon og langsiktige planer med studiene. Programstyret for bachelor- og masterstudiet i arbeids- og organisasjonspsykologi utredet i 2008-09 frafallstemaet blant egne studenter. I 2010 har resultatene fra disse undersøkelsene sammen med tilbakemeldinger fra eksterne programsensorer, studentevalueringer og interne evalueringer, ført til at det er igangsatt eller

gjennomført justerende tiltak både på bachelor og masternivå. For eksempel er master i logopedi i ferd med å revidere sin studieplan der emneinnhold og emnerekkefølge berøres, master i barnevern runder av deltidstilbudet, pedagogikk har endret emnerekkefølgen på master og bachelor, og fakultetet vurderer å forenkle det samlede bachelortilbudet.

Gjennomført eller planlagt aktivitet for studentaktiv forskning eller andre tiltak for tettere kobling mellom utdanning og forskning.

Alle institutter ved fakultetet har et aktivt forhold til studentaktiv forskning og ser studentaktiv forskning som en kvalitet ved våre studietilbud. På masternivå er dette godt utviklet, mens det på bachelornivå gjenstår noe. Instituttene har en kontinuerlig oppmerksomhet mot dette.

Hovedfunn og oppfølging av gjennomførte program- og/eller emneevalueringer, program-sensorrappporter. Hvilke planer har fakultetet for kommende evalueringsperiode? Har det vært gjennomført endringer i opplegg/ metode i evalueringsevirsomheten?

Fakultet har gode erfaringer med bruken av eksterne programsensorer selv om det gjenstår at alle studieprogram har tatt i bruk dette virkemiddelet fullt ut. Vi vedtok i 2009 rutiner slik at rapportene fra programsensorene nå i økende grad skal leveres samtidig (1. desember hvert år). De kan dermed inngå i planlegging for kommende studieår. Fakultetet vil fortsette å tydeliggjøre rollen til ekstern programsensor som et viktig korrektiv inn i studieprogrammene. I løpet av våren 2011 regner vi med at alle studieprogram er inne i standard rutiner i forhold til ekstern programsensor.

Fakultet har de to siste årene fortsatt å evaluere minst 33% av alle emner det gis undervisning i per semester. Det har imidlertid vært en utfordring å sikre en adekvat oppfølging av evalueringresultatene. Det er derfor ønskelig å sikre tettere oppfølging av evalueringene. Fakultetet vil i løpet av 2011 gjennomgå rutineene for evaluering av emner og studieprogram samt rutiner for kvalitetssikring av eksamen. Fokus vil her være på hvordan rutineene blir fulgt opp lokalt og i alle konkrete aktiviteter.

Øvrige studiekvalitetstiltak på fakultetetsnivå som er gjennomført eller under planlegging. Fakultetene bes spesielt omtale pågående eller ferdigstilte PEK-prosjekter for 2010.

Fakultetet har flere større felt som det legges mye arbeid ned i både fra administrasjon og de vitenskapelig ansatte sin side. De viktigste følger her.

- Ferdigstilling av revidert studieplan for psykologstudiet: Ferdigstillingen av den reviderte studieplanen har tatt lenger tid enn planlagt, men går nå mot slutføring. Implementeringen planlegges i 2012.
- Arbeid med praksisavtaler og praksisplasser: Fakultetet administrerer et stort antall praksisplasser (lærerutdanningene, psykologstudiet, logopedistudiet, noe på master i arbeids- og organisasjonspsykologi). Her er utviklet en rekke gode modeller for samarbeid mellom institutt/fagmiljø og praksisplass/institusjon (skoler, sykehus, næringsliv), og fakultetet vil i 2011 arbeide aktivt for å både samle erfaringer og innsats mot dette feltet.
- I løpet av våren 2011 vil fakultetet behandle rutiner for skikkethetsvurdering av psykolog- og lærerstudenter. Instituttene er pålagt å ha etablerte rutiner for både å håndtere løpende skikkethetsvurdering og spesielle saker. Et utvalg nedsatt av fakultetsstyret høst 2010 har levert et forslag til rutiner som fakultetet tar sikte på å behandle og implementere i løpet av 2011.
- Utvikling av nye mandater for programstyrene: Fakultetet har blitt omorganisert og gått fra å være uten institutter til å få fem institutter med virkning fra 1.mai 2010. Dette har gjort det nødvendig med nye rutiner og arbeidsdelinger for drifting av studieprogram og emner. Fakultetet har nå bortimot et års erfaringer med den nye ordningen og vil i løpet av 2011 utarbeide nye mandat for programstyrene.
- Studentaktiv forskning: Det psykologiske fakultet har i flere år hatt en satsing der studenter på bachelor- og masterprogrammene og psykologstudiet skriver sine bachelorkor-, se-

- mester,- master- og hovedoppgaver i nær tilknytning til og i samarbeid med ulike forskningsgrupper.
- Utlysning av studentstipend; Fakultet har i mange år lyst ut studentstipender for å stimulere til og skape grobunn for forskningsinteresse. Dette er også et ledd i å skape smidige overganger mellom grunnutdanning og forskerutdanning. Det er blant annet mulig å utforme master og hovedoppgavearbeid slik at det kan inngå som første arbeid i en Ph.D-avhandling.
  - Akademisk redelighet: Fakultetet har gjennom flere år hatt et nært samarbeid med Universitetsbiblioteket om akademisk redelighet. Flere av masterprogrammene (både norske og engelskspråklige) har satset på kurs i informasjonskompetanse. Dette er godt etablerte opplegg som også andre studieprogrammer ved fakultetet planlegger å dra nytte av.
  - Det er gjort et arbeid med sikte på forenkling og optimalisering av bachelorprogrammene. Dette komitearbeidet vil bli fulgt opp iløpet av 2011 (se særlig omtale over).

PEK-midler: Det psykologiske fakultet har de seinere årene vært aktive med PEK-prosjekter. I 2010 ble tre større prosjekter slutført: 1) En større rapport om frafall i den integrerte lektor- og adjunktutdanningen, 2) Det treårige praksiskoleprosjektet, 3) Academic writing and feedback from bachelor to PhD. Det er ønskelig å videreføre Academic writing and feedback from bachelor to PhD også i 2011 da det fremdeles er midler tilgjengelig i prosjektet. Alle involverte parter (ulike fakultet, Institutt for pedagogikk og prosjektleder Olga Dysthe, signaliserer en slik videreføring).

PEK-prosjekter ved Det psykologiske fakultet, 2010:

- Academic writing and feedback from bachelor to PhD (3-årig, totalt: kr 575.000, tredje års løyving): kr. 233.000
- Teach as we preach: Digital kompetanse som del av kr. 190.000
- Lærarutdanneren sin profesjonelle utvikling
- Frafall i den integrerte lektor- og adjunktutdanningen ved UiB kr. 120.000⁷

PEK-prosjekter ved Det psykologiske fakultet, 2011

- Styrking av praksis i lektorutdanningen kr. 220 000
- Teach as we preach: Digital kompetanse som del av lærarutdanneren si profesjonelle utvikling kr 120 000
- Tverrfakultært samarbeid i lektorutdanningen kr. 200 000

Internasjonalisering:

Internasjonalisering (utveksling) har i flere år vært et satsingsområde for fakultetet, og vi ønsker å videreføre satsingen ved å innarbeide og opprettholde utenlandsopphold i samtlige av studieprogrammene våre. Hittil er dette særlig vellykket på psykologstudiet. Samtlige av de andre programmene har dette på dagsorden, og fakultetet har som uttalt strategi at utvekslingssamarbeid særlig bør søkes der det foreligger forskningssamarbeid. Parallelt startet fakultetet i 2009 en tre-årsstrategi med sikte på å utvide vår engelske emneportefølje. Ambisjonene er å løpende gjøre det mulig for innreisende bachelorstudenter å planlegge og sette sammen 60 studiepoeng der vi gir engelskspråklige undervisning i våre emner.

Fakultetet har også meget god søkning til våre internasjonale studieprogram, særlig gjelder dette Masterprogrammet i Gender and Development som er det studieprogrammet som har fått flest kvotesøknader ved UiB. Ved søknadsfristens utløp for studieåret 2011-2012 har vi mottatt 230 søknader til de åtte (8) kvoteplassene som er satt av til Gender and Development.

⁷ Prosjektet ble gjennomført av UNI Rokkan og sluttkostnaden ble 180.000. Det Psykologiske fakultet fikk økt kostnadsrammen på prosjektet da dette ble kjent. Og ekstrakostnadene er dekket av UiB sentralt.

IV. Oppsummering

Fakultetet vil i 2011 videreføre sitt arbeid innen seks satsingsområder

- Ferdigstilling av revidert studieplan for psykologstudiet: Ferdigstillingen av den reviderte studieplanen har tatt lenger tid enn planlagt, men går nå mot slutføring. Implementeringen planlegges i 2012.
- Arbeid med praksisavtaler og praksisplasser: Fakultetet administrerer et stort antall praksisplasser (lærerutdanningene, psykologstudiet, logopedistudiet, noe på master i arbeids- og organisasjonspsykologi). Her er utviklet en rekke gode modeller for samarbeid mellom institutt/fagmiljø og praksisplass/institusjon (skoler, sykehus, næringsliv), og fakultetet vil i 2011 arbeide aktivt for å både samle erfaringer og innsats mot dette feltet.
- I løpet av våren 2011 vil fakultetet behandle rutiner for skikkethetsvurdering av psykolog- og lærerstudenter. Instituttene er pålagt å ha etablerte rutiner for både å håndtere løpende skikkethetsvurdering og spesielle saker. Et utvalg nedsatt av fakultetsstyret høst 2010 har levert et forslag til rutiner som fakultetet tar sikte på å behandle og implementere i løpet av 2011.
- Utvikling av nye mandater for programstyrene: Fakultetet har blitt omorganisert og gått fra å være uten institutter til å få fem institutter med virkning fra 1.mai 2010. Dette har gjort det nødvendig med nye rutiner og arbeidsdelinger for drifting av studieprogram og emner. Fakultetet har nå bortimot et års erfaringer med den nye ordningen og vil i løpet av 2011 utarbeide nye mandat for programstyrene.
- Studentaktiv forskning: Det psykologiske fakultet har i flere år hatt en satsing der studenter på bachelor- og masterprogrammene og psykologstudiet skriver sine bachelorkor-, semester-, master- og hovedoppgaver i nær tilknytning til og i samarbeid med ulike forskningsgrupper.
- Det er gjort et arbeid med sikte på forenkling og optimalisering av bachelorprogrammene. Dette komitearbeidet vil bli fulgt opp iløpet av 2011 (se særlig omtale over).